

Jaarverslag 2020

Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden

Stichting
Transmurale
Zorg sterk in
verbinden

Voorwoord

De uitbraak van het coronavirus heeft de hele wereld geshockeerd. In korte tijd groeide het coronavirus uit tot een grootse pandemie. Toen op 27 februari 2020 bij de eerste Nederlandse patiënt corona werd geconstateerd, had niemand kunnen verwachten dat er korte tijd later nog velen besmet zouden raken. Het coronavirus bracht zware gezondheidsklachten en resulteerde in veel gevallen tot een ziekenhuisopname.

Het coronavirus en de beelden van overvolle IC's, leidden in mijn familie tot nooit eerder gevoerde gesprekken over voorkeuren rond zorg. De ene ouder sprak zich uit abosluit niet op de intensive care terecht te willen komen, terwijl de ander dat juist wel wilde. Ook in de media was er regelmatig aandacht voor wat het afnemen van de gezondheid en het risico op overlijden voor een individu en zijn omgeving kan betekenen. Het coronavirus heeft daarmee pijnlijk duidelijk gemaakt wat het belang is van vroegtijdig nadenken over wensen en behoeften die je hebt ten aanzien van zorg en het levenseinde. Daarmee stond palliatieve zorg, de zorg die zich richt op het verbeteren en behouden van de kwaliteit van leven van patiënten en naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening, direct centraal.

Het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden had zich in 2020 tot doel gesteld om de deskundigheid van zorgverleners te vergroten, de samenwerking te verbeteren en patiënten, naasten en zorgverleners te voorzien van de juiste informatie. Dat is gedaan vanuit de vier kerntaken 'Coördineren', 'Informeren', 'Signaleren' en 'Faciliteren'. Leidend daarin was het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg Nederland en het laten aansluiten van de zorg op de wensen en behoeften van patiënten en naasten.

Met dit jaarverslag willen we u inzicht geven in de activiteiten die georganiseerd zijn. In dit bijzondere jaar zijn er drie activiteiten die daarbij extra aandacht verdienen:

- De realisatie van het project Advance Care Planning (ACP): bestaande uit een toolbox voor zorgverleners en een campagne om bewustwording te creëren rond het belang van vroegtijdig nadenken over wensen en behoeften ten aanzien van zorg en het levenseinde;
- De realisatie van een memo om het gewenste inzicht te krijgen in bestaande en verwachte knelpunten in de regionale palliatieve zorg als gevolg van het coronavirus;
- De verkennende samenwerking met het ALS-netwerk Haaglanden en ParkinsonNet Haaglanden om de krachten te gaan bundelen en ons gezamenlijk in te zetten voor nog betere zorg aan patiënten en naasten.

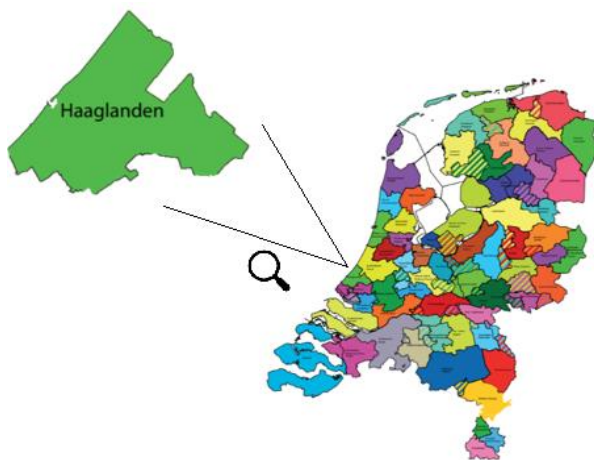
In dit jaarverslag heeft u op verschillende momenten de mogelijkheid om meer informatie te krijgen. Deze opties zijn herkenbaar door de **kleur** en dit symbool .

We blikken terug op een bijzonder jaar en hopen dat 2021 meer mogelijkheden biedt om elkaar weer te mogen ontmoeten. Onze inzet om in gezamenlijkheid te staan voor nóg betere palliatieve zorg in de regio Haaglanden, zal in ieder geval onveranderd zijn.

Drs. Arnold van Halteren
Directeur Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o.
Voorzitter Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden

Het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden

Palliatieve zorg is de zorg voor mensen die niet meer kunnen genezen van een levensbedreigende ziekte. Het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden maakt onderdeel uit van [Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o.](#) Het is een van de 65 netwerken in Nederland en heeft tot doel om mensen in hun laatste levensfase en hun naasten de juiste zorg en ondersteuning te bieden. Om dit te kunnen realiseren, ontvangt het netwerk subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Het werkgebied van het netwerk is de regio Haaglanden met daarin de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer. De regio Haaglanden heeft ruim 828.000 inwoners.

Het netwerk heeft vier kernfuncties: Coördineren, informeren, signaleren en faciliteren. In dit jaarverslag wordt op basis van deze vier kernfuncties omschreven wat het netwerk in 2020 heeft gerealiseerd.

Coördineren

Organisatie van het netwerk

De Programmaleider Palliatieve Zorg (32 uur per week), ook wel netwerkcoördinator genoemd, draagt zorg voor de coördinatie van het netwerk. De Programmaleider werkt samen met de Projectleider Palliatieve Zorg (12 uur per week), de Projectleider Geestelijke Verzorging Thuis (20 uur per week) en de Projectondersteuner Palliatieve Zorg (4 uur per week).

Het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden bestond eind 2020 uit 30 organisaties:

- AC Thuiszorg
- Allertzorg
- Arts en Zorg
- Cardia
- Evita Zorg
- Expertisecentrum Farmaceutische zorg Departement Haaglanden
- Florence
- HMC
- HWW zorg
- Hadoks
- HagaZiekenhuis
- Hospice de Witte Roos
- Hospice 't Vliethuis
- Hospice Wassenaar
- Hospice Zoetermeer
- HVP Zorg
- Inloophuis Haaglanden
- Jacobshospice
- Parnassia
- Stichting Johannahuis
- Respect wonen – zorg – welzijn
- Royaal Thuis
- Saffier
- Stichting Eykenburg
- SHG
- SWZ
- Thuiszorg de Zorgster
- Vrijwilligers Terminale Zorg
- WZH
- Xtra

De samenwerking is vastgelegd in [een samenwerkingsovereenkomst](#), welke in 2019 herzien is. De overeenkomst is geldig tot en met 31 december 2023.

Programmacommissie

Het netwerk heeft een stuurgroep, genaamd [de Programmacommissie](#). Zij vormen een afvaardiging van de netwerkpartners en zijn in 2020 vier keer bij elkaar gekomen om de uitvoering en de voortgang op het jaarplan te bewaken en de activiteiten voor 2021 te bepalen.

De Programmacommissie bestond eind 2020 uit 14 leden:

- Mw. J. Bos, HagaZiekenhuis
- Mw. J. Campo, Hospice 't Vliethuys
- Dhr. B. Derksen, HWW zorg
- Mw. A. Jochems, HMC
- Mw. A. Kors – Walraven, Fibula
- Dhr. P. Lebbink, Transvaal Apotheek
- Dhr. P. Leemans, HMC
- Mw. M. Beunis, Vrijwilligers Terminale Zorg
- Mw. R. van Woerden, Hadoks
- Mw. J. Ligtvoet, Stichting Eykenburg
- Mw. B. van Schaik, Respect
- Dhr. A. van Halteren, STZ
- Mw. D. Andrée Wiltens, STZ
- Dhr. S. Zeilstra, STZ

Samenwerking met het Consortium Propallia (Bovenregionaal)

Het netwerk is lid van **Consortium Propallia**, een samenwerkingsverband tussen de vier netwerken voor palliatieve zorg in de regio noordelijk Zuid-Holland (Den Haag, Delft, Gouda, Leiden en omgeving), het Expertisecentrum Palliatieve Zorg van het Leids Universitair Medisch Centrum, Patiënten en Naastenraad, Fibula, Haagse Hogeschool, Hogeschool Leiden, ROC Mondriaan, MBO Rijnland en UNC-ZH. De missie is het verbeteren van de palliatieve zorg in nauwe samenwerking met patiënten en naasten.

De Programmaleider nam in 2020 deel aan verschillende overlegvormen, waaronder het maandelijkse overleg van het Kernteam Propallia, het netwerkcoördinatorenoverleg en wekelijks overleg COVID-19. De volgende activiteiten zijn o.a. gerealiseerd:

- Ontwikkeling basisscholing COVID-19 en palliatieve zorg;
- Aanvraag onderzoek en implementatie Oog voor Naasten en Nabestaanden;
- Ontwikkeling onderwijsknooppunt O2PZ;
- **Digitale werkconferentie 'Palliatieve zorg in tijden van crisis!'**;
- Uitbreiding Patiënten en Naastenraad voor meer diversiteit;
- **Week van de Vraag 2020.**

Samenwerking op landelijk niveau

Op landelijk niveau werkt het netwerk samen met de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL), Fibula, IKNL en Stichting PaTz. De Programmaleider heeft in 2020 deelgenomen aan zes bijeenkomsten van de coöperatie PZNL en Fibula/IKNL. Bij sommige bijeenkomsten is eveneens de voorzitter van het netwerk aanwezig geweest.

Daarnaast neemt het netwerk deel aan een overleg met de vijf grootste netwerken van het land. De Programmaleider heeft in 2020 vier bijeenkomsten bijgewoond.

Samenwerking met andere netwerken

Binnen de regio bestaan er verschillende netwerken om de samenwerking te bevorderen en patiënten en naasten de beste zorg te bieden. Gezien de verbondenheid tussen palliatieve zorg en een groot scala aan ziektebeelden, zoeken we samenwerking met andere ziektegerelateerde netwerken. Op dit moment werken we al samen met **het Netwerk Dementie Haaglanden** en verkennen we de samenwerking met **ALS-netwerk Haaglanden** en **ParkinsonNet Haaglanden**.

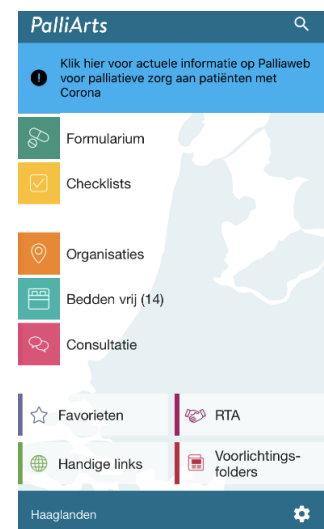
Informereren

PalliArts

De app **PalliArts** bestaat sinds 2016 en is beschikbaar voor artsen en andere hulpverleners om landelijke en regionale informatie te raadplegen. De app bevat landelijke richtlijnen, medicatietabellen, checklists, een overzicht van regionale partijen, regionale consultatieteams en een overzicht van vrije bedden in hospices en palliatieve units in de regio. De landelijke informatie wordt up-to-date gehouden door IKNL en de regionale informatie door het netwerk.

Uit de landelijke data blijkt dat gebruikers van de app het meest gebruik maken van 'Richtlijnen' en 'Bedden vrij'.

Regio Haaglanden staat met 421 bezoekers in 2020 op plaats zes van de achteventig regio's in het landelijk overzicht.

Informatievoorziening

Het netwerk communiceert via diverse kanalen:

- De website van Stichting Transmurale Zorg;
- De maandelijkse nieuwsbrief van Stichting Transmurale Zorg;
- De sociale media van Stichting Transmurale Zorg.

Daarnaast verspreiden we **informatiemappen** onder zorgprofessionals, welke meegegeven kunnen worden aan patiënten en naasten. Deze mappen bevatten het magazine Pal voor u, **een regionale informatiegids** en folders van het beschikbare zorgaanbod in de regio. De regionale informatiegids wordt jaarlijks geüpdatet, zo ook dit jaar. In 2020 zijn er 20 informatiemappen uitgegeven. Een daling van 43% ten opzichte van het voorgaande jaar.

Naast dat **het magazine Pal voor u** verspreid wordt middels de informatiemappen, wordt het magazine ook los verspreid in de regio. In 2020 zijn er 500 magazines besteld, waarvan er 225 zijn uitgegeven. Dit aantal is lager dan verwacht. Het magazine wordt normaliter veelvuldig uitgegeven tijdens fysieke bijeenkomsten, welke in 2020 nauwelijks hebben plaatsgevonden.

Publiekscampagne

Als gevolg van het coronavirus heeft de publiekscampagne niet in de eerder bedachte vorm kunnen plaatsvinden. In plaats van fysieke bijeenkomsten is besloten om de campagne te digitaliseren. Dit heeft geresulteerd in een **ACP-toolbox** (Advance care planning, ofwel vroegtijdige zorgplanning) voor zorgprofessionals en een **postercampagne** om bewustwording bij burgers te creëren. Als de omstandigheden het toelaten, zal in 2021 een vervolg plaatsvinden. Er zullen dan fysieke bijeenkomsten georganiseerd worden in samenwerking met onder andere bibliotheken.

Signaleren

Kwaliteitskader Palliatieve Zorg

In 2017 verscheen **het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg Nederland**. Het Kwaliteitskader draagt bij aan een landelijk eenduidig beleid ter verbetering van de palliatieve zorg.

De leden van het netwerk krijgen de mogelijkheid om de zelfevaluatie palliatieve zorg uit te voeren met ondersteuning van de Programmaleider. Deze zelfevaluatie is gebaseerd op het Kwaliteitskader en geeft inzicht in waar organisaties als geheel, als afdeling of als samenwerkingsverband staan.

In 2020 hebben twee organisaties de zelfevaluatie palliatieve zorg afgerond. Op basis van de uitkomsten starten zij met het implementeren van verbeteringen. Daarnaast is één organisatie gestart met de zelfevaluatie.

De eerder bedachte netwerkbijeenkomst over de zelfevaluatie, om elkaar als organisaties te inspireren, zal als gevolg van het coronavirus worden verplaatst naar 2021.

Capaciteitsoverzicht

Jaarlijks brengt het netwerk in kaart wat de capaciteit is van het aantal palliatieve bedden in het voorgaande jaar. Daarbij worden alle hospices en palliatieve units gevraagd om data aan te leveren. Op basis van deze data wordt een overzicht gecreëerd, waaruit afgeleid kan worden of er wellicht teveel of te weinig bedden beschikbaar zijn.

In 2020 zijn alle partijen gevraagd om data aan te leveren over het jaar 2019. Helaas hebben niet alle partijen de benodigde gegevens kunnen aanleveren als gevolg van personeelwisselingen of tijdelijke sluiting. **Het capaciteitsoverzicht 2019** is daardoor niet volledig.

Op basis van het capaciteitsonderzoek kunnen de volgende aanbevelingen gegeven worden:

- Het is niet nodig om het aanbod aan palliatieve zorgplekken in de hospices en palliatieve units in de verpleeghuizen in de regio Haaglanden uit te breiden. Indien dit toch gebeurt, lopen zowel bestaande hospices en palliatieve units als nieuwe initiatieven het risico om te maken te krijgen met een (te) lage bezetting;
- Binnen de palliatieve zorg in de hospices en palliatieve units in de verpleeghuizen in de regio Haaglanden moet aandacht zijn voor mensen met dementie en een psychiatrische stoornis;
- Binnen de palliatieve zorg in de hospices en palliatieve units in de verpleeghuizen in de regio Haaglanden moet aandacht zijn voor mensen met een migratieachtergrond;
- Vervolgonderzoek is nodig om te onderzoeken wat de oorzaken zijn van een relatief laag aandeel van mensen met een migratieachtergrond in de hospices en palliatieve units in de regio Haaglanden.

Knelpunten palliatieve zorg door coronavirus

Vlak na de uitbraak van het coronavirus in Nederland, ontvingen we vanuit het netwerk diverse signalen over huidige en verwachte knelpunten in de palliatieve zorg. Om de regio de mogelijkheid te bieden in te spelen op deze knelpunten, is er vanuit het netwerk een memo opgesteld met een knelpuntenanalyse. Deze memo is gedeeld met de partijen uit de regio, het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) en de overige Netwerken Palliatieve Zorg.

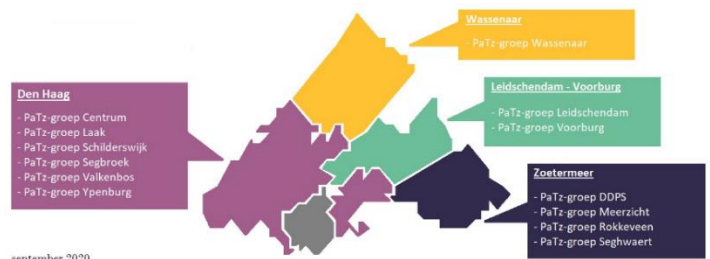
Faciliteren

PaTz (Palliatieve Thuiszorg)

PaTz staat voor **Palliatieve Thuiszorg**, een methode om huisartsen, wijkverpleegkundigen en een consulent palliatieve zorg op lokaal niveau samen te brengen. In gezamenlijkheid brengen ze vroegtijdig patiënten in beeld en anticiperen ze op de zorgbehoefte van de patiënt en diens naasten. De PaTz-methodiek draagt bij aan het toenemen van de kwaliteit en deskundigheid van de palliatieve zorg thuis en het voorkomen van onnodige ziekenhuisopnames en crisissituaties.

In 2020 is de **animatie** opgeleverd, welke wij hebben laten ontwikkelen ter promotie van de methodiek PaTz in de regio. De animatiefilm is zeer goed ontvangen en is inmiddels landelijk overgenomen.

Het aantal PaTz-groepen is dit jaar met twee toegenomen. Inmiddels zijn er dertien PaTz-groepen actief in regio Haaglanden.

Transmurale Palliatieve Zorg

Als gevolg van het coronavirus heeft op dit project geen voortgang plaats kunnen vinden. De intentie om met het ziekenhuis en de eerste lijn de overdracht te verbeteren, zal daardoor opschuiven naar 2021.

Scholingsbijeenkomsten

In 2020 zijn meerdere **basisscholingen**, **nascholingen**, **casuïstiekbesprekingen** en netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor artsen, verpleegkundigen, verzorgenden, apothekers, geestelijk verzorgers, welzijnsmedewerkers en zorgvrijwilligers.

Alle doelgroepen

Naam scholingsbijeenkomst	Aantal aanwezigen
Webinar - Een waardig afscheid van het leven in digitale en crisistijden	150
Netwerkbijeenkomst - Dementie en euthanasie	73

Door het coronavirus hebben de organiserende partijen besloten om de vier geplande palliatieve cafés niet door te laten gaan.

Verpleegkundigen

Naam scholingsbijeenkomst	Aantal deelnemers
Casuïstiekbespreking - Dementie en palliatieve zorg	13
Online casuïstiekbespreking - Dyspnoe, zuurstof en kans op grote bloeding	14
Online casuïstiekbespreking - Palliatieve sedatie	13
Online casuïstiekbespreking - Chronische ziektes en palliatieve zorg	8

Daarnaast zijn er in samenwerking met het Netwerk Palliatieve Zorg Zuid-Holland Noord, het Netwerk Palliatieve Zorg Delft-Westland-Oostland en het LUMC drie basisscholingen palliatieve zorg en één masterclass palliatieve zorg aangeboden.

Onderzoek ZonMw

De ZonMw-subsidieaanvragen uit 2019 zijn in februari beoordeeld:

- Honorering: 'Oog voor Naasten en Nabestaanden';
- Afwijzing: 'Psychologische interventie 'Kanker en persoonlijke zingeving' bij mensen met een islamitische achtergrond'.

De startdatum voor 'Oog voor Naasten en Nabestaanden' is, met goedkeuring van ZonMw, verplaatst naar 16 januari 2021. De reden is de prioritering van werkzaamheden door het coronavirus. In oktober heeft wel al een kick-off plaatsgevonden met de deelnemende partijen om het tijdspad te bespreken en het enthousiasme vast te houden.

Koppelbed

Dankzij Stichting Roparun is het sinds 2020 ook mogelijk om een koppelbed aan te vragen voor de thuissituatie. De inzet van koppelbedden in een instelling was al sinds 2019 mogelijk dankzij de donatie van 18 koppelbedden aan 9 organisaties in de regio Haaglanden. Een koppelbed maakt het mogelijk om als naasten dicht bij de palliatieve patiënt te zijn, doordat een eenpersoons hoog-laagbed in een handomdraai wordt omgevormd tot een tweepersoons hoog-laagbed.

Partijen zijn in 2020 actief geïnformeerd over deze mogelijkheid en de aanvraagprocedure.

Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o.

Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden

p/a Basalt

Vrederustlaan 180

2543 SW Den Haag

T: 070 – 700 00 77

E: info@transmuralezorg.nl

W: www.transmuralezorg.nl

Februari 2021

Arnold van Halteren

Sven Zeilstra

Derkje Andréa Wiltens

Natascha Ulehake

Pamela van Deenen

Voorzitter

Programmameerder Palliatieve Zorg

Projectleider Palliatieve Zorg

Projectleider Geestelijke Verzorging

Thuis

Projectondersteuner Palliatieve Zorg

Stichting
Transmurale
Zorg sterk in
verbinden

Bijlage I - Jaarplan met behaalde doelstellingen

Thema	Huidige situatie	Doel	Behaald
Signaleren <i>Het signaleren van lokale verbeterpunten voor de kwaliteit en kwantiteit van palliatieve zorg</i>	Kwaliteitskader Palliatieve Zorg Netwerkleiden wensen op de hoogte te zijn van de inhoud van het kwaliteitskader en wat dit betekent op organisatie- en netwerkniveau.	Inventariseren en uitvoeren van een zelfevaluatie door netwerkleiden met ondersteuning vanuit Stichting Transmurale Zorg. Het doel is dat netwerkleiden de inhoud van het kwaliteitskader kennen en deze toepassen als richtinggevend instrument in het verlenen van palliatieve zorg. Daarnaast krijgen zij inzicht in (eventuele) mogelijkheden om de kwaliteit van de door hen geleverde zorg te verbeteren.	 / Pagina 3
	Capaciteitsoverzicht Er is inzicht nodig in vraag en aanbod van palliatieve bedden in de regio.	Capaciteitsonderzoek en jaarlijks overzicht opstellen met als doel inzicht krijgen in het aantal palliatieve bedden in de regio en of dit aantal volstaat, zodat patiënten de mogelijkheid hebben om te overlijden op de plek van voorkeur.	 Pagina 3
Faciliteren <i>Het faciliteren van bevordering van kwaliteit van palliatieve zorg</i>	Advance care planning: PaTz Er zou meer samengewerkt en geleerd kunnen worden van elkaar door huisartsen, wijkverpleging, apothekers en vrijwilligers terminale zorg rond de palliatief thuiswonende patiënt. Hierdoor ontvangt de patiënt niet de optimale kwaliteit van zorg.	Oprichting van drie nieuwe PaTz-groepen in de regio Haaglanden met als doel de samenwerking tussen huisartsen, wijkverpleegkundigen, apothekers en vrijwilligers terminale zorg te bevorderen en hun deskundigheid met betrekking tot de zorg aan de palliatieve thuiswonende patiënt te vergroten. We willen daarmee tevens de kans op her- en crisisopnames verkleinen.	 Pagina 4
	Secundaire preventie: Transmurale Palliatieve Zorg Er zou een betere overdracht plaats kunnen vinden tussen het ziekenhuis en de thuissituatie. Het is gebleken dat niet alle patiënten en naasten naar huis gaan met de juiste zorg en zorgverleners die op de hoogte zijn van de wensen en behoeften.	Het verbeteren van de overdracht tussen het ziekenhuis en de thuissituatie, zodat ook in de thuissituatie kwalitatief goede zorg geboden kan worden die aansluit op de wensen en behoeften van de palliatieve patiënt en de naasten. We willen daarmee tevens de kans op her- en crisisopnames verkleinen.	 Pagina 4
	Symposium Er is behoefte aan contact tussen zorgprofessionals en het verbreden van kennis.	Het organiseren van een symposium palliatieve zorg (ca. 80 man) met als doel het verbreden van kennis onder professionals in de regio m.b.t. palliatieve zorg en het bijeenbrengen van netwerkleiden om te netwerken.	 Pagina 4
	Palliatief café Hulpverleners en vrijwilligers zouden meer kennis over en mogelijkheden van palliatieve zorg met elkaar kunnen uitwisselen.	Het faciliteren van de organisatie van zes palliatieve cafés in de regio Haaglanden met als doel kennisdeling tussen hulpverleners en vrijwilligers op basis van de vier thema's uit het kwaliteitskader. Hierdoor zal de zorg aansluiten op richtlijnen uit het kwaliteitskader en de wensen en behoeften van de patiënt en diens naasten. Netwerkleiden organiseren zelf de bijeenkomsten als een verantwoordelijkheid voor netwerkdeelname.	 Pagina 5

	<p>Scholing Er zou meer kennis beschikbaar kunnen zijn bij verzorgenden en verpleegkundigen over het bereiken van essentiële doelen uit het kwaliteitskader. Hierdoor worden bij palliatieve patiënten problemen van fysieke, psychische, sociale en spirituele aard niet tijdig herkend en/of behandeld.</p>	Het faciliteren van de organisatie van drie basisscholingen PZ voor verpleegkundigen, twee basisscholingen PZ voor verzorgenden, één nascholing PZ voor verpleegkundigen en vier casuïstiekbesprekingen voor verpleegkundigen. Het doel is dat door scholing de zorg beter afgestemd wordt op de wensen en behoeften van de patiënt en diens naasten en dat dit voldoet aan de richtlijnen uit het kwaliteitskader.	 / 	Pagina 5
	<p>Onderzoek ZonMW Er is behoefte aan gezondheidsonderzoek om samen met de netwerkpartners kennis te vergaren.</p>	Het verbeteren van de inzet van bestaande methodieken binnen de regio Haaglanden. Verbeterde inzet zal leiden tot een betere kwaliteit van de palliatieve zorg.		Pagina 5
<p>Coördineren <i>Coördinatie van de samenstelling en de daadwerkelijke uitvoering van het netwerk</i></p>	<p>Programmacommissie Er is behoefte aan input vanuit het lokale veld via vertegenwoordigers in de programmacommissie.</p>	Het ophalen van input en het creëren van draagvlak voor de uitvoering van activiteiten, welke o.a. voortkomen uit dit jaarplan en tot doel hebben de samenwerking en de kwaliteit van de palliatieve zorg in de regio te bevorderen. T.b.v. dit doel wordt er drie keer per jaar een bijeenkomst voor de programmacommissie georganiseerd.		Pagina 1
	<p>Bovenregionale bijeenkomsten (Propallia) Er bestaan (gemeenschappelijke) knelpunten in de palliatieve zorg voor patiënten en naasten. Er is dan ook behoefte aan samenhang tussen de netwerken, onderzoekers en onderwijs op bovenregionaal niveau in het consortium Propallia.</p>	Het deelnemen aan en organiseren van bijeenkomsten op bovenregionaal niveau (Propallia) met als doel knelpunten in de palliatieve zorg voor patiënten, naasten en zorgverleners zichtbaar te verminderen of op te lossen door onderzoekers te betrekken, geleerde lessen te verspreiden en inzichten te integreren in het onderwijs.		Pagina 2
	<p>Landelijke bijeenkomsten Het IKNL, Fibula en Stichting PaTz zijn verenigd in de Coöperatie Palliatieve Zorg Nederland. Zij zetten zich op landelijk niveau in om zorgdomeinen op elkaar aan te laten sluiten en de kwaliteit van palliatieve zorg continu te verbeteren.</p>	Landelijke kennis ophalen die kan worden vertaald naar regionaal niveau en verbinding op landelijk niveau met andere netwerken palliatieve zorg, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ZonMW en Agora.		Pagina 2
<p>Informereren <i>Communicatie over ontwikkelingen die het netwerk en de palliatieve zorg landelijk doormaakt</i></p>	<p>PalliArts Er is behoefte aan digitaal inzicht in regionale en landelijke richtlijnen, organisaties in de regio, formularia en checklists.</p>	Informatievoorziening middels de digitale app PalliArts met als doel dat professionals uit de regio de beschikbare palliatieve bedden kunnen inzien en de richtlijnen, organisaties in de regio, formularia en checklists kunnen raadplegen voor passende kwalitatieve zorg.		Pagina 2
	<p>Informatievoorziening Er is communicatie nodig richting professionals, patiënten en naasten over het aanbod en de ontwikkelingen die regionaal, bovenregionaal en landelijk plaatsvinden.</p>	Informatievoorziening middels diverse media (Website STZ, LinkedIn, Twitter, nieuwsbrief STZ, website netwerk palliatieve zorg Haaglanden) en informatiemappen. Hierdoor zijn zowel zorgprofessionals als patiënten en hun naasten op de hoogte van de ontwikkelingen en het bestaande aanbod.		Pagina 3
	<p>Publiekscampagne Er is communicatie nodig richting burgers over wat palliatieve zorg inhoudt en wat er in de regio mogelijk is. Hiermee bieden we hen de mogelijkheid om vooruit te kijken en vroegtijdig na te denken over wat hun wensen en behoeften zijn.</p>	Het organiseren van drie lokale bijeenkomsten om burgers bewust te laten nadenken over de eindigheid van het leven en te informeren over de zorg die nog wel geboden kan worden als een ziekte niet meer geneesbaar is. Centraal in de zorg staat de kwaliteit van leven en de wensen en behoeften van de patiënt en diens naasten. Voor deze campagne wordt contact gelegd met gemeenten rond het thema sterven, waarbij aansluiting gezocht wordt met het beleid van gemeenten.		Pagina 3

